Avaliku teabe seaduse täiendamise seaduse eelnõu
(agendikood) seletuskirja juurde
Lisa

Kooskõlastustabel

Esitaja	Märkus, ettepanek või kommentaar	Arvestamine (arvestatud, arvestatud osaliselt, mittearvestatud, selgitatud või teadmiseks võetud)
V OÜ	V OÜ toetab eelnõu lähenemist (agendikood kui tehniline vahend, mille toimingud loetakse registreerinud isiku omaks). Märkused puudutavad peamiselt andmekogu põhimäärust ja valdkonnaõigust.	Eelnõu sätestab seaduse tasandil agendikoodi mõiste ja kasutamise põhialused. Täpsemad tehnilised lahendused ja rakenduskord kujundatakse rakendamisel.
	1. Teenuseosutaja kontroll: lisada § 43^{10} lõike 1 punkti 3 päringuõigus, mis tagastab üksnes selle, kas tunnus on registreeritud, kas registreering kehtib ja kas see kuulub kõnealusele isikule; pakkuda päringut olemasolevate kanalite või X-tee kaudu.	1. Teadmiseks võetud. Eraldi päringuõigust eelnõusse ei lisata. Eelnõu on ümber töötatud ja agendikoodi ei lisata andmenõusoleku ja volituste haldamise andmekogu andmestikuna. Paragrahv 43^{11} sätestab agendikoodi ja isiku turvalise seose nõude, kuid andmete väljastamise korda eelnõuga ei reguleerita.
	2. Andmekoosseis: lisada andmekogusse agendikood ise, registreeringu algus- ja lõppaeg ning lõppemise alus; täpsustada teovõime piiramise andmete tähendus.	2. Teadmiseks võetud. Eelnõu on ümber töötatud ja agendikoodi ei lisata andmenõusoleku ja volituste haldamise andmekogu andmestikuna. Paragrahv 43^{11} lg 3 sätestab agendikoodi ja füüsilise isiku turvalise seose nõude ning lg 4 kohaselt võib täpsustatud nõuded kehtestada minister määrusega.
	3. Lõppenud registreering: sätestada, millal registreering näib lõppenuna, salvestada lõppemise hetk ning anda teenuseosutajale võimalus pärida staatust või saada teade.	3. Teadmiseks võetud. Eelnõu on ümber töötatud ja agendikoodi registreeringu lõppemise ning teavituse mudelit uues § 43^{11} sättes ei ole. Paragrahv 43^{11} sätestab agendikoodi kasutamise põhialused, sealhulgas turvalise seose nõude.
	4. Üks tunnus, mitu tarkvaralist lahendust: täpsustada, kas isik võib omada mitut samaaegset	4. Teadmiseks võetud. Eelnõu ei reguleeri agendikoodide ega tarkvaraliste lahenduste arvu.

	registreeringut (näiteks üks lahenduse või kasutusjuhu kohta).	Kasutamise tingimused sõltuvad konkreetsest teenusest ja teenuseosutaja otsusest.
	5. Autentimine ja toimingute logi: tunnuse nähtavus ei tõenda volitust; Riigi Infosüsteemi Amet võiks avaldada liidestamisjuhise selle kohta, kuidas päring seotakse kehtiva registreeringuga ja mida teenuseosutaja säilitab; isik võiks saada oma toimingute logi.	5. Teadmiseks võetud. Paragrahv 43^{11} lg 1 kohaselt ei ole agendikood isikusamasuse tuvastamise ega autentimise vahend ega tõenda volituse olemasolu. Paragrahv 43^{11} lg 3 sätestab turvalise seose nõude ja lg 6 kohaselt peab tarkvaralise lahenduse kasutamine olema turvaline ning turvalisust riigi infosüsteemis hindab RIA.
	6. Tegutsemise ulatus ja isiklikult tehtavad toimingud: täpsustada, kus piirangud (raha, andmed) väljenduvad ja millised toimingud nõuavad isikut ennast.	6. Teadmiseks võetud. Paragrahv 43^{11} lg 5 kohaselt ei anna agendikoodi kasutamine õigust teenuseid kasutada ega kohusta teenuseosutajaid agendikoodi aktsepteerima. Volituse ulatust ja konkreetse teenuse kasutamise tingimusi eelnõu ei reguleeri.
	7. Piiriülene tuginemine: selgitada, millele võib välisriigi teenuseosutaja registreeringu kontrollimisel tugineda, ja kaasata piiriülesed juhtumid testimisse. Lisaks soovib V OÜ olla kaasatud andmekogu põhimääruse koostamisse ja süsteemi testimisse.	7. Teadmiseks võetud. Paragrahv 43^{11} ei loo piiriülest e-identimise ega usaldusteenuse staatust. Agendikood ei ole e-identimise vahend ega usaldusteenus. Kaasamise soov süsteemi testimisse võetakse teadmiseks.
Eraisik (A. Sokolov)	1. Registreeringu kehtivuse kontroll: täiendada § 43^{10} lõike 1 punkti 3 nii, et teenuseosutaja ja isik, kellega toiming tehakse, saaksid kontrollida, kas registreering toimingu tegemise ajal kehtib; täpsustada, milliseid andmeid väljastatakse, ja piirata väljastus toiminguks vajalikuga.	1. Teadmiseks võetud. Eelnõu on ümber töötatud ja agendikoodi ei lisata enam andmenõusoleku ja volituste haldamise andmekogu andmestikuna. Paragrahv 43^{11} lg 3 sätestab agendikoodi ja füüsilise isiku turvalise seose nõude. Päringu ja andmete väljastamise täpne kord ei tulene § 43^{11} sättest.
	2. Tegutsemise piirangud: selgitada, kellele on suunatud keeld, et isiklikult tehtavat	2. Teadmiseks võetud. Paragrahv 43^{11} lg 5 kohaselt ei

	toimingut agendikood ei tee, ja kuidas teenuseosutaja isiku seatud piiridest teada saab.	anna agendikoodi kasutamine õigust teenuseid kasutada ega kohusta teenuseosutajaid agendikoodi aktsepteerima. Eelnõu ei reguleeri volituse ulatust ega teenuse kasutamise muid tingimusi. Agendikood ei ole õigussubjekt.
	3. Normitehnika: lõige 1^3 loetleb kuus lõppemise juhtu, kuid ülevaade ja kümneaastane säilitustähtaeg on seotud üksnes registreeringu lõpetamisega; näiteks surma korral jääb säilitustähtaja algus ebaselgeks. Sõnastada sätted nii, et need hõlmaksid kõiki lõppemise juhte.	3. Teadmiseks võetud. Eelnõu on ümber töötatud ja agendikoodi ei lisata enam andmenõusoleku ja volituste haldamise andmekogu andmestikuna. Uus § 43^{11} ei sätesta registreeringu lõppemist ega kümneaastast säilitustähtaega.
	4. Parandada vale viide: seletuskirjas on viidatud AvTS § 43 lõikele 6, õige on § 43^{10} lõige 6.	4. Arvestatud. Seletuskirjas on viide parandatud ja eelneva andmekogu sätte asemel kajastatakse uus § 43^{11} lahendus.
	5. Lõike 1^3 selgituses puudub punktis 4 sätestatud kolmekuuline tähtaeg.	5. Teadmiseks võetud. Eelnõu on ümber töötatud uueks § 43^{11} sätteks, milles registreeringu lõppemise ja kolmekuulise tähtaja regulatsiooni enam ei ole.
Cybernetica AS	Cybernetica AS soovitab eelnõu sellisel kujul mitte kooskõlastada ja viia esmalt läbi lahenduste, autentimise ning turva- ja ohutusanalüüsi.	Eelnõu on ümber töötatud uueks § 43^{11} sätteks ja termin on muudetud. Paragrahv 43^{11} lg 3 sätestab agendikoodi ja isiku turvalise seose ning tarkvaralise lahenduse turvalise autentimise nõude ning lg 4 võimaldab täpsustatud nõuded kehtestada määrusega. Paragrahv 43^{11} lg 6 kohaselt peab tarkvaralise lahenduse kasutamine olema turvaline. Riigi infosüsteemis hindab turvalisust RIA, kes töötab riigi infosüsteemile välja turvalise kasutamise kriteeriumid.
	1. Terminoloogia: sõnade identiteet ja digitaalidentiteet kasutamine pakutud tähenduses on eksitav ja vastuolus senise e-riigi mõistekasutusega;	1. Arvestatud. Termin „digitaalidentiteet" asendati terminiga „agendikood". Paragrahv 43^{11} lg 1 kohaselt on agendikood püsiv ja kordumatu

	korrektsem oleks rääkida tarkvaraagendi tunnusest.	kood, mis seotakse füüsilise isikuga. Agendikood ei ole isikusamasuse tuvastamise ega autentimise vahend.
	2. Lahendus ja autentimisprotokoll on kirjeldamata ja valimata. Ilma terviklahenduseta ei saa vajadust hinnata.	2. Teadmiseks võetud ja selgitatud. Paragrahv 43^{11} lg 3 sätestab turvalise seose ja tarkvaralise lahenduse turvalise autentimise nõude, lg 4 määrusandluse võimaluse ning lg 6 turvalisuse nõude ja RIA turvalisuse hindamise riigi infosüsteemis. Täpne tehniline lahendus ei tulene seadusest.
	3. Autentimata agendid: sõnastus lubab mõista, et toimingu teeb pelga tunnuse esitamine. Seadus ei tohi lubada toiminguid ilma turvalise autentimiseta.	3. Arvestatud. Paragrahv 43^{11} lg 3 näeb ette, et toimingu sidumiseks agendikoodiga tuleb tarkvaraline lahendus turvaliselt autentida. Seega ei piisa pelgast koodi esitamisest. Paragrahv 43^{11} lg 1 kohaselt ei ole agendikood isikusamasuse tuvastamise ega autentimise vahend ega tõenda volituse olemasolu. Paragrahv 43Lg 3 nõuab ka koodi ja isiku turvalist seost ning lg 6 tarkvaralise lahenduse turvalist kasutamist.
	4. Üks või mitu agenti: iga isik peaks saama registreerida mitu agenti ja anda igaühele erineva komplekti õigusi.	4. Teadmiseks võetud. Agentide arvu ja õiguste jaotust eelnõu ei reguleeri.
	5. Täiendavad riskid (identiteedivargus, privaatsus, teenuseosutaja keerukus, ekslik juurdepääs) on hindamata; vaja on laiapõhjalist riskianalüüsi.	5. Teadmiseks võetud ja selgitatud. Paragrahv 43^{11} lg 6 kohaselt peab tarkvaralise lahenduse kasutamine olema turvaline. RIA hindab seda riigi infosüsteemis ja töötab riigi infosüsteemile välja soovituslikud kriteeriumid. Erasektoris jääb teenusepõhine riskikontroll teenuseosutajale, kes otsustab lõike 5 alusel agendikoodi aktsepteerimise üle. RIA pädevuse võimalik laiendamine erasektorile eeldab

		eelnevat mõjuanalüüsi ja eraldi seadusemuudatust.
	6. Olemasolevat kogemust (X-tee) ja määrusi eIDAS ning eIDAS 2.0 ei ole arvestatud.	6. Teadmiseks võetud ja selgitatud. Paragrahv 43^{11} lg 1 eristab agendikoodi e-identimise vahenditest, lg 3 sätestab turvalise seose nõude ning lg 6 turvalisuse nõude ja RIA hindamise riigi infosüsteemis. X-tee või muu tehnilise lahenduse valik täpsustub rakendamisel.
Third Rail Systems OÜ	Third Rail Systems OÜ toetab eesmärki siduda iga tunnus tuvastatava ja vastutava isikuga, kuid peab puuduseks, et tarkvara tegutsemise piirid jäetakse seadusest välja ja määratakse praktikas teenuseosutaja tüüptingimustega.	Märkused puudutavad peamiselt tarkvaralise lahenduse tegutsemise piiride ja vastutuse reguleerimist. Eelnõu § 43^{11} sätestab toimingu omistamise lähtereegli, kuid ei reguleeri volituse ulatust, toimingu õiguspärasust, teenuse kasutamise tingimusi ega vastutuse jaotust.
	1. Eeskuju DORA (määrus (EL) 2022/2554) artikkel 30: kehtestada lepingu kohustuslik miinimumsisu, mida teenuseosutaja tüüptingimused ei saa tühistada.	1. Teadmiseks võetud. Seaduse tasandil lepingu miinimumsisu ei kehtestata. Paragrahv 43^{11} lg 5 ei anna õigust teenuseid kasutada ega kohusta teenuseosutajaid agendikoodi aktsepteerima. Volituse ulatus ja muud teenuse tingimused lahendatakse kehtiva õiguse ja kokkulepete alusel.
	2. Põhitingimused: kirjeldus, mida tarkvara isiku eest teha võib ja kui kaua, õigus volitus viivitamata tagasi võtta ning isiku juurdepääs tema nimel tehtud toimingute logile; registreeringutel vaikimisi kehtivusaeg, mitte püsivus.	2. Teadmiseks võetud. Paragrahv 43^{11} ei reguleeri volituse ulatust, tähtajalisust ega toimingute logi. Paragrahv 43^{11} lg 5 kohaselt ei anna agendikoodi kasutamine õigust teenuseid kasutada ega kohusta teenuseosutajaid agendikoodi aktsepteerima. Need küsimused lahendatakse kehtiva õiguse ja teenuse tingimustega.
	3. Rangemad tingimused, kui tarkvara teeb makseid, võtab õiguslikke kohustusi või töötleb eriliigilisi andmeid:	3. Teadmiseks võetud. Eelnõu ei sätesta maksete või eriliigiliste andmete erirežiimi. Paragrahv 43^{11} lg 5 jätab teenuseosutajale

	selgesõnaline eelnev luba ning juurdepääsu- ja auditeerimisõigused.	õiguse otsustada teenuse kasutamise ja agendikoodi aktsepteerimise üle. Erirežiimid tulenevad valdkonnaõigusest.
	4. Kehtetuks tunnistamine turvalises suunas: kui kehtivust ei saa kinnitada, tuleb tunnust käsitada kehtetuna (EUDI rahakoti lähenemine).	4. Teadmiseks võetud ja selgitatud. Uus § 43^{11} ei sätesta registreeringu lõppemise aluseid. Agendikood ei ole autentimisvahend ning pelk kood ei anna õigust toiminguid teha. Turvalise seose ja turvalisuse nõuded tulenevad § 43^{11} lg-test 3 ja 6.
	5. Andmekogu peaks näitama volitust (väljaandja või võti, olek ja ajalugu), mitte üksnes isikut, et üksiku agendi saaks tagasi võtta teisi puudutamata.	5. Teadmiseks võetud ja selgitatud. Paragrahv 43^{11} lg 3 sätestab turvalise seose nõude ning lg 6 turvalisuse nõude ja RIA hindamise riigi infosüsteemis. Täpse tehnilise lahenduse ning volituse andmeid eelnõu ei reguleeri.
	6. Üks tunnus, palju teenuseid: võimaldada eraldi tunnuseid iga agendi või eesmärgi jaoks ilma lisatasuta (IKÜM artikli 5 lõike 1 punkt c); täpsustada vastutus, kui tarkvara tegutseb juriidilise isiku nimel.	6. Teadmiseks võetud ja selgitatud. Eelnõu ei reguleeri agendikoodide arvu ega õiguste jaotust. Paragrahv 43^{11} lg 2 sätestab agendikoodi kasutamisega seotud toimingu omistamise lähtereegli, kuid vastutus juriidilise isiku nimel tegutsemisel määratakse kehtiva õiguse järgi.
	7. Vastutus: agendi toimingute käsitamine isiku toimingutena ei mõjuta teenuseosutaja enda vastutust, sealhulgas tootevastutust (direktiiv (EL) 2024/2853).	7. Selgitatud. Paragrahv 43^{11} lg 2 sätestab agendikoodi kasutamisel tehtava toimingu omistamise lähtereegli, kuid ei muuda vastutuse jaotust. Teenuseosutaja ja tarkvaralise lahenduse osutaja vastutus, sealhulgas tootjavastutus, määratakse kehtiva õiguse järgi.
Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit (ITL)	ITL tervitab eelnõu eesmärki, kuid leiab, et ei ole piisavalt põhjendatud, millist probleemi kavandatav regulatsioon lahendab, mistõttu ei saa ITL eelnõu praegusel kujul toetada.	Eelnõu ulatust on täpsustatud ja keskset terminit muudetud. Uus § 43^{11} sätestab seose, toimingu omistamise lähtereegli, turvalise seose nõude, teenuseosutaja aktsepteerimisvabaduse ning

		RIA turvalisuse hindamise riigi infosüsteemis.
	1. Tunnus ei tõenda agendi väidet ega näita, milleks agent on volitatud; eelnõust ei selgu, kuidas agent autenditakse, kuidas volitusi kontrollitakse ja kuidas konkreetne toiming usaldusväärselt füüsilise isikuga seotakse.	1. Selgitatud. Paragrahv 43^{11} lg 1 kohaselt ei ole agendikood isikusamasuse tuvastamise ega autentimise vahend ega tõenda volituse olemasolu. Paragrahv 43^{11} lg 2 sätestab agendikoodi kasutamisel tehtava toimingu omistamise lähtereegli, lg 3 turvalise seose nõude ning lg 6 turvalisuse nõude ja RIA hindamise riigi infosüsteemis.
	2. Enne keskse registreerimise loomist tuleb hinnata olemasoleva eID ökosüsteemi, X-tee, sertifikaadihalduse ning teenusepõhiste kasutaja- ja volitusmudelite kasutamist; sõltuvalt valitud lahendusest ei pruugi keskne registreerimine või püsiv riiklik tunnus vajalik olla.	2. Teadmiseks võetud ja selgitatud. Eelnõu ei vali konkreetset tehnilist lahendust. Paragrahv 43^{11} lg 3 sätestab turvalise seose nõude ja lg 4 võimaldab täpsustatud nõuded kehtestada määrusega ning lg 6 sätestab turvalisuse nõude ja RIA hindamise riigi infosüsteemis.
	3. Ebaselge on vastutus, kui agent ületab volitusi, kasutab aegunud või tagasivõetud volitust või tegutseb kompromiteeritud tehnilise lahenduse kaudu; teenuseosutajale ei tohiks panna vastutust asjaolude eest, mida ta ei saa usaldusväärselt kontrollida.	3. Selgitatud. Paragrahv 43^{11} lg 2 sätestab üksnes agendikoodi kasutamisel tehtava toimingu omistamise lähtereegli. Eelnõu ei reguleeri volituse ulatust ega muuda vastutuse jaotust, mis määratakse kehtiva õiguse järgi.
	4. ITL nõustub Cybernetica AS 16.10.2026 põhimõttelise lähenemisega: esmalt analüüsida olemasolevaid autentimis- ja pääsuhalduslahendusi, katsetada prototüüpe ning seejärel hinnata õiguslikke ja turvalisusega seotud aspekte; kaaluda katsetamist regulatiivses liivakastis.	4. Selgitatud. Paragrahv 43^{11} lg 3 sätestab turvalise seose ja tarkvaralise lahenduse turvalise autentimise nõude ning lg 4 võimaldab täpsustatud nõuded kehtestada määrusega. Paragrahv 43^{11} lg 6 kohaselt hindab RIA tarkvaralise lahenduse kasutamise turvalisust riigi infosüsteemis ning saab määrata hindamise ulatuse ja tegevuste järjekorra. RIA pädevuse laiendamine erasektorile eeldab eelnevat mõjuanalüüsi. Eelanalüüsi, prototüüpimist ega

		regulatiivset liivakasti eelnõu eraldi ei sätesta.
Eraisik (Ü. Välk)	Küsimused puudutavad valdavalt seda, mida eelnõu teadlikult ei reguleeri: tsiviilvastutus, kohustuslik tehisaru vastutuskindlustus, riiklik tagatisfond, tõendite usaldusväärsus kohtus, riigi vastutus Aruait taristu eest ja piiriülene täitmine.	Teadmiseks võetud ja selgitatud. Eelnõu on ümber töötatud uueks § 43^{11} sätteks. See sätestab agendikoodi kasutamisega seotud toimingu omistamise lähtereegli, turvalise seose nõude, teenuseosutaja aktsepteerimisvabaduse ja RIA turvalisuse hindamise riigi infosüsteemis. Eelnõu ei reguleeri tsiviilvastutust, kindlustust, kohtus tõendamist ega piiriülest täitmist. Vastutuse jaotus määratakse kehtiva õiguse järgi.